

národní
úložiště
šedé
literatury

Legislativní rámec rešerší

Pavelová, Alena
2012

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-152495>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla 3.0 Česko

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 08.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

Legislativní rámec rešerší (představení právního výkladu)

210 mm

- Zákon č.257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (dále jen „knihovní zákon“),
- + prováděcí vyhláška knihovního zákona č.88/2002 Sb.
- zákon č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů,
- **zákon č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon),**
- zákon č.40/1964 Sb., občanský zákoník,
- zákon č.634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele,
- zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Knihovní zákon

§ 4

Veřejné knihovnické a informační služby

(1) Veřejné knihovnické a informační služby spočívají
b. v poskytování ústních bibliografických, referenčních a
faktografických informací a rešerší,

Veřejné knihovnické a informační služby, uvedené v odstavci 1, je provozovatel knihovny povinen poskytovat bezplatně.

Knihovní zákon

§ 4

Veřejné knihovnické a informační služby

(3) Provozovatel knihovny **může poskytovat** další služby spočívající zejména

e. v poskytování písemných bibliografických, referenčních a faktografických informací a rešerší.

Provozovatel knihovny je oprávněn požadovat za poskytování knihovnických a informačních služeb, uvedených v odstavci (2) a dalších služeb **úhradu skutečně vynaložených nákladů**.

Provozovatel knihovny je povinen zajistit **rovný přístup všem** k veřejným knihovnickým a informačním službám a dalším službám poskytovaným knihovnou.

Podrobnosti v KŘ.

Zákon o ochraně osobních údajů

- ochrana osobních údajů o fyzických osobách / práva a povinnosti při zpracování těchto údajů
- Sbíráme pouze **osobní údaje odpovídající stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanoveného účelu** (§ 5 odst. 1 písm. d) zákona)
- **Prostá evidence údajů vedoucí k identifikaci objednavatele a k uzavření „smlouvy“**
- (podle názoru Úřadu pro ochranu osobních údajů jsou to jméno, příjmení a adresa bydliště)

Autorský zákon

- ???
- Prosinec 2012 vypracována pro NTK právní analýza ohledně některých sporných otázek týkajících se řešeršních služeb
- ŠAVELKA, Jaromír. MASARYKOVA UNIVERZITA. *Právní analýza: Národní technická knihovna a poskytování řešeršních služeb*. Brno, 2012. Dostupné z: <http://repozitar.techlib.cz/record/562>

Knihovní řád NTK

4. Rešeršní a konzultační služby

4.1. NTK vypracovává pouze bibliografické rešerše (soupis dohledatelných záznamů o dokumentech). Rešerše musí vždy odpovídat zadání, nemusí však přesně odpovídat informačnímu požadavku objednavatele. **Za tuto skutečnost NTK nenese odpovědnost.**

4.4. **Rešeršní služby z licencovaných zdrojů se poskytují pouze registrovaným zákazníkům NTK, či majitelům uživatelského konta VPK.** Zpracovávání rešerší z licencovaných zdrojů NTK se řídí podmínkami pro přístup do licencovaných informačních online zdrojů (viz část III / 8). Neregistrovaným objednavatelům jsou poskytovány rešerše pouze z volně dostupných zdrojů (např. internet a volně dostupné knihovní katalogy). Rešeršní služby jsou poskytovány za úhradu dle platného Ceníku poplatků a služeb NTK (viz Přílohu I).

Právní analýza – právní otázky

1. Jakými typy práv k duševnímu vlastnictví může být chráněn výsledek rešeršní činnosti – dokument, který se obvykle označuje jako rešerše?
2. Kdo je osobou oprávněnou s rešerší nakládat, v případě, že odpověď na otázku č. 1 bude taková, že rešerše může být chráněna některým z typů práv k duševnímu vlastnictví?
3. Za jakých okolností existuje právní nárok na to, aby byla rešerše citována v díle třetí osoby?
4. Jakým způsobem lze postupovat, pokud existuje podezření, že třetí osoba bude rešerši prezentovat jako svůj vlastní výtvar?
5. Je NTK oprávněna zveřejnit rešerši bez souhlasu a vědomí objednatele?
6. Jaké podmínky musí být splněny k tomu, aby NTK mohla při vyhotovení rešerše užívat zdroje informací, které nejsou volně přístupné?

1. Jakými typy práv k duševnímu vlastnictví může být chráněna rešerše?
Je rešerše předmět ochrany práv k duševnímu vlastnictví?

Ustanovení § 2 odst. 1

...předmětem AZ je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam...

§ 2 odst. 5

Sborník, jako je časopis, encyklopedie, antologie, pásmo, výstava nebo jiný soubor nezávislých děl nebo jiných prvků, který způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu splňuje podmínky podle odstavce 1, je dílem souborným.

1. Jakými typy práv k duševnímu vlastnictví může být chráněna rešerše?

Musí být jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a být vyjádřena v jakékoli objektivně vnímatelné podobě.

- **Statistická jedinečnost** (při opakovaném vytváření rešerše bude vznikat odlišný výsledek)
- **Tvůrčí povaha díla** (fixovaná na osobní vlastnosti autora, každý rešeršér udělá jinou rešerši)

1. Jakými typy práv k duševnímu vlastnictví může být chráněna řešerše?

Odověď: Pokud je řešerše jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora, je chráněna jako autorské dílo souborné.

2. Kdo je osobou oprávněnou s rešerší nakládat?

§ 5

Autorem je fyzická osoba, která dílo vytvořila. [...] Autorem díla souborného je fyzická osoba, která je tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala; tím nejsou dotčena práva autorů děl do souboru zařazených.

§ 8

Právo autorské k dílu, které vzniklo společnou tvůrčí činností dvou nebo více autorů do doby dokončení díla jako dílo jediné (dílo spoluautorů), přísluší všem spoluautorům společně a nerozdílně.

2. Kdo je osobou oprávněnou s rešerší nakládat?

ALE § 58 odst. 1 a 4

Není-li sjednáno jinak, zaměstnavatel vykonává svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva k dílu, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního či služebního vztahu k zaměstnavateli (ZAMĚSTNANECKÉ DÍLO)

→ NTK má majetková práva (právo na odměnu), ale pokud není sjednáno jinak a zaměstnanec svolil, pak také práva osobnostní (právo rešerši rozmnožit a zveřejnit...)

2. Kdo je osobou oprávněnou s rešerší nakládat?

ALE § 61

Je-li dílo autorem vytvořené na základě smlouvy o dílo (**dílo vytvořené na objednávku**), platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy... .. autor může dílo vytvořené na objednávku užít a poskytnout licenci jinému, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele...

- **Rešeršér automaticky uděluje objednavateli licenci.** Majetková práva k rešerši jsou omezena „oprávněnými zájmy objednatele“ (vágní pojem!!)
- **Pečlivá formulace smluvních podmínek**, které budou upravovat licenci objednavatele

2. Kdo je osobou oprávněnou s rešerší nakládat?

Odpověď: V posuzované situaci autorovi zůstává pouze tzv. holé autorství. Osobou oprávněnou vykonávat majetková práva k dílu je NTK. Rozsah oprávnění NTK je limitován rozsahem oprávnění a oprávněnými zájmy objednatele rešerše.

3. Za jakých okolností existuje právní nárok na to, aby byla rešerše citována v díle třetí osoby?

→ Pokud je rešerše autorským dílem a objednavateli nebylo uděleno svolení k jejímu rozmnožování, má při takovém užití **povinnost uvést jméno autora rešerše (NTK), název rešerše a pramen.**

(Aby bylo patrné užití rešerše, musí dojít k rozmnožení její větší části – tak, aby bylo jasně prokazatelné rozmnožení autorova chráněného výběru nebo uspořádání jednotlivých záznamů.)

3. Za jakých okolností existuje právní nárok na to, aby byla rešerše citována v díle třetí osoby?

Odpověď: Teoreticky takový nárok existuje. Jeho reálné uplatnění však bude v případě rešerší značně problematické.

4. Jakým způsobem lze postupovat, pokud existuje podezření, že třetí osoba bude rešerši prezentovat jako svůj vlastní výtvor?

→ Rešerše je autorským dílem a pokud ji třetí osoba bude bez svolení autora veřejně prezentovat jako svůj vlastní výtvor, dopustí se tím neoprávněného zásahu do osobnostního práva autora.

→ Postup podle § 40 odst. 1 a 2 – autor se může domáhat určení svého autorství a zákazu ohrožení svého díla

4. Jakým způsobem lze postupovat, pokud existuje podezření, že třetí osoba bude rešerši prezentovat jako svůj vlastní výtvor?

Odpověď: Podezření ve většině případů není možno prokázat jako zásah do autorských práv. Pokud se podezření prokáže, NTK se může domáhat nápravy prostřednictvím obecného soudnictví, nebo pokud je to v rozporu s vnitřními předpisy organizace – disciplinární trest. Většinou však bude možné příslušné kroky podnikat až ve chvíli, kdy k zásahu skutečně dojde.

5. Je NTK oprávněna zveřejnit rešerši bez souhlasu a vědomí objednatele?

§ 61 odst. 2

Není-li sjednáno jinak, autor může dílo vytvořené na objednávku užít a poskytnout licenci jinému, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele.

→ pokud není zákaz dojednan s objednavatelem a není to v rozporu s jeho oprávněnými zájmy **lze zveřejnit**

→ Kvůli vágnosti pojmu opět **doporučeno řešit ve smluvních podmínkách** (prohlášení objednavatele, že zveřejnění nebude v rozporu s opr. zájmy objednavatele)

5. Je NTK oprávněna zveřejnit rešerši bez souhlasu a vědomí objednatele?

Odpověď: Pokud není mezi NTK a objednavatelem ujednáno jinak, je NTK oprávněna rešerši zveřejnit bez souhlasu a vědomí objednavatele, ale nesmí to být v rozporu s jeho oprávněnými zájmy.

6. Jaké podmínky musí být splněny k tomu, aby NTK mohla při vyhotovení rešerše užívat zdroje informací, které nejsou volně přístupné (například licencované EIZ)?

„ Pokud tato smlouva například zakotvuje, že zdroj je možno užit výhradně nekomerčně při poskytování služeb knihovny v režimu zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, pak takové užití zřejmě možné nebude.“

Odpověď: K takovému způsobu užití musí NTK získat oprávnění prostřednictvím licenční smlouvy (případně smlouvy o poskytování služeb) uzavřené s poskytovatelem předmětného zdroje informací.

Nedostatečný právní výklad, nutno řešit samostatnou právní analýzou!

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

Legislativní rámec rešerší (představení právního výkladu)

210 mm

DĚKUJI ZA POZORNOST

Alena.Pavelova@techlib.cz

www.techlib.cz